Bröllopet Mellan Sibylla och Gustaf Adolf

1932

Gustaf Adolf föddes på Stockholms slott den 22 april 1906 kl. 23.10, som äldste son till hertigen och hertiginnan av Skåne, arvprins Gustaf Adolf och hans hustru prinsessan Margareta. Året därpå blev fadern kronprins, då kung Oscar II avled. Prins Gustaf Adolf, som erhöll titeln hertig av Västerbotten, fick senare syskonen prins Sigvard, prinsessan Ingrid, prins Bertil och prins Carl Johan.

Sibylla av Sachsen-Coburg-Gotha (Sibylla [ursprungligen Sibylle] Calma Marie Alice Bathildis Feodora), född 18 januari 1908 på Friedenstein i Gotha i Sachsen-Coburg-Gotha i Tyskland, död 28 november 1972 på Karolinska sjukhuset i Stockholm, var mor till Sveriges nuvarande kung Carl XVI Gustaf. Från födseln var hon prinsessa av Sachsen-Coburg-Gotha, och från 1932, genom sitt gifte med arvprins Gustaf Adolf av Sverige, svensk prinsessa och hertiginna av Västerbotten.

Hon hade därmed förutsättning att bli drottning av Sverige, men eftersom arvprinsen dog 1947, före både sin far och farfar, blev hon varken drottning eller kronprinsessa. Prinsessan Sibylla var andra barnet och första dottern till hertig Karl Edvard av Sachsen-Coburg-Gotha (som var kusin med kronprinsessan Margareta av Sverige) och prinsessan Victoria Adelheid av Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg. Hon var i rakt nedstigande led ättling till Gustav Vasa. Prinsessan Sibylla växte upp i Coburg med sina syskon arvprins Johan Leopold, prins Hubertus, prinsessan Caroline Mathilde och prins Fredrik Josias. Barnen mottog sin första skolgång i hemmet av privatlärare och guvernanter. Prinsessan Sibylla genomgick sedan utbildning vid Alexandrinenschule i Coburg, varefter hon studerade vid Kunstgewerbeschule i Weimar.

Under ett besök i London i november 1931, där prinsessan Sibylla, liksom prinsessan Ingrid av Sverige, var brudtärna på bröllopet mellan lady May Cambridge (brorsdotter till drottning Mary) och Henry Abel Smith, träffade hon sin syssling, arvprins Gustaf Adolf av Sverige, och tycke uppstod. De båda förlovade sig den 16 juni 1932 på slottet Callenberg i Beiersdorf utanför Coburg.
Paret vigdes borgerligt den 19 oktober i borgen Veste Coburg och kyrkligt den 20 oktober 1932 i Morizkyrkan i Coburg. Bröllopet firades med många offentliga festligheter, såsom en offentlig kortege, eftersom Tysklands rikspresident Hindenburg själv hade gett order om militära hedersbetygelser. Men eftersom staden Coburg politiskt var starkt nationalsocialistisk, innebar de offentliga hedersbetygelserna att firandet fick en anstrykning av detta parti, något som gjorde ett dåligt intryck i Sverige. Paret åkte på bröllopsresa till Italien innan de anlände till Stockholm 25 november 1932. De togs emot vid järnvägsstationen av statsminister Per Albin Hansson och kungafamiljen. Prinsparet bosatte sig på Haga slott och fick under åren 1934–1943 fyra döttrar – de så kallade Hagaprinsessorna – och 1946 en son och tronföljare i den blivande Carl XVI Gustaf. Redan efter några dagar i Sverige började Sibylla representera och uppträdde som prisutdelare i en fäkttävling, assisterad av prinsessan Ingrid. Sibylla delade Gustaf Adolfs intresse för scoutrörelsen och friluftsliv, och paret hade en stuga på Ingarö och en i Storlienfjällen. Sibylla drabbades från många håll av misstro i det nya hemlandet. Hon och maken förekom flitigt på olika tysktalande föreningar i Sverige, men vid denna tid misstänktes lätt allt tyskt för att vara nazistiskt, vilket gjorde att paret snart misstänkliggjordes i ögonen på press och allmänhet. Tyskhatet kom att rikta sig även mot henne. Hennes släktingars påvisbara samröre med nazismen gjorde även henne personligen till måltavla för antinazistisk kritik. Hennes far Karl Edvard var vän till Adolf Hitler och aktiv nazist som 1936-1945 satt i tyska riksdagen för NSDAP. Sibylla själv sågs besöka ett tyskt sjukhuståg i Krylbo 1941, tillsammans med tyska nazistofficerar. Det finns delade meningar om det var generellt tyskhat eller arvprinsparets samröre med nazismen som var grunden för kritiken mot dem.

Morizkyrkan (tyska: die Morizkirche, St. Moriz, efter St. Mauritius) är en evangelisk-luthersk kyrka och den äldsta kyrkan i Coburg i Bayern, Tyskland. Kyrkan har sin grund i en romansk basilika från 1100-talet, och dess nuvarande gotiska östkor uppfördes 1330. Västra portalen med två kyrktorn uppfördes på 1400-talet.

Orgeln är byggd 1740 och ombyggd 1989.

Här skedde den kyrkliga vigseln mellan arvprins Gustaf Adolf och Sibylla av Sachsen-Coburg-Gotha den 20 oktober 1932.

Bröllopet mellan arvprins Gustaf Adolf och Sibylla av Sachsen-Coburg-Gotha, sedermera föräldrar till kung Carl XVI Gustaf, hölls den 19–20 oktober 1932 i Coburg i Bayern, Tyskland. Paret hade förlovat sig den 16 juni 1932 på slottet Callenberg utanför Coburg. Brudparet med föräldrar på Veste Coburg år 1932. (Från vänster:) Karl Edvard, kronprinsen Gustaf Adolf, sedermera kung Gustaf VI Adolf, prinsessan Sibylla, prins Gustaf Adolf, kronprinsessan Louise, sedermera drottning Louise och Victoria Paret vigdes borgerligt den 19 oktober på Veste Coburg och kyrkligt den 20 oktober 1932 i Morizkyrkan. 67 kungligheter och furstligheter närvarade vid ceremonin. Bröllopet firades med offentliga festligheter, såsom en kortege, eftersom rikspresident Hindenburg hade gett order om militära hedersbetygelser.

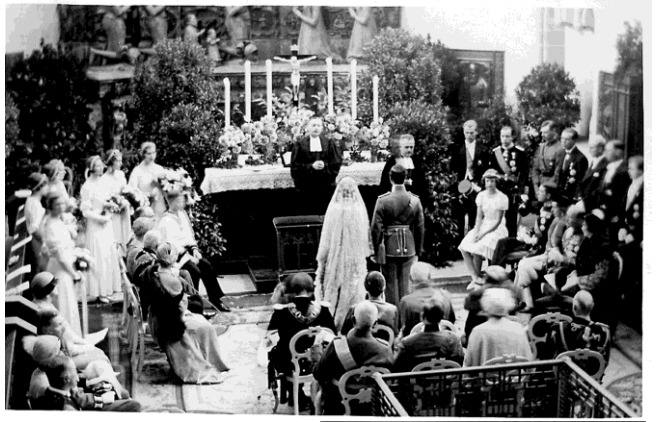

Franz Reinhold Schwede (från 1934 Schwede-Coburg), född 5 mars 1888 i Drawöhnen i Kreis Memel, Ostpreußen, död 19 oktober 1960 i Coburg, var en tysk nationalsocialistisk politiker och sedermera krigsförbrytare. Schwede blev den 28 augusti 1930 som första nazist borgmästare i en kreisfri stad, Coburg. Från 1934 till 1945 var han Gauleiter för NSDAP i Pommern. Schwede var som borgmästare vigselförrättare vid bröllopet mellan Gustaf Adolf och Sibylla i Coburg 1932. Schwede hedrades med utnämning till Kommendör av Kungl. Vasaorden (KVO) 1932.

Firande i Sverige

Bröllopskonfekt tillverkad i samband med bröllopet. Parets bröllopsresa gick till Italien och de anlände med ångfartyg till Trelleborg den 24 november och med tåg till Stockholm på förmiddagen den 25 november 1932. De togs emot vid Stockholms centralstation av bland andra statsminister Per Albin Hansson och kungafamiljen. Färden till Stockholms slott skedde med kortege via Vasagatan, Kungsgatan, Drottninggatan, Gustav Adolfs torg, Skeppsbron, Logårdstrappan och östra valvet på slottet. Efter ankomsten samlades kungafamiljen i slottskyrkan för Te Deum. Psalmerna "Jag lyfter mina händer" och "Nu tacka Gud, allt folk" sjöngs.
Lördagen den 26 november framfördes gratulationer till brudparet vid en mottagning i Nordstjärneordens sal, och dagen avslutades med en musikalisk soaré i Rikssalen och supé i stora Festvåningen. På söndagen gavs en galaföreställning på Kungliga Operan av bland annat första akten av Lohengrin samt några av akterna i Figaros bröllop och baletten Sylfiderna.

Figaros Bröllop

Karl Edvard, född 19 juli 1884 på Claremont House, Surrey i Storbritannien, död 6 mars 1954 i Coburg i Västtyskland, var en brittisk prins, tysk furste, serafimerriddare och SA-Obergruppenführer i Nazityskland. Han var 1900–1918 den siste regerande hertigen av Sachsen-Coburg-Gotha. Han var morfar till Sveriges kung Carl XVI Gustaf. I och med första världskriget hamnade Karl Edvard i en lojalitetskonflikt mellan sina båda hemländer. Han tvingades i praktiken att välja Tyskland, och fråntogs därmed år 1917 alla sina brittiska titlar och ordnar genom den så kallade "Titles Deprivation Act". I och med novemberrevolutionen i Tyskland 1918 tvangs han även frånträda sin position som regerande hertig och abdikerade formellt den 23 november detta år. Han kunde dock behålla några av sin slott, däribland Schloss Callenberg utanför Coburg och Rosenau. Under Weimarrepubliken engagerade sig Karl Edvard i olika ultrakonservativa och militärt präglade organisationer såsom Stahlhelm. Han hade redan 1922 träffat Adolf Hitler och stödde tio år senare öppet denne i presidentvalet mot Paul von Hindenburg.

Efter Hitlers maktövertagande 1933 blev Karl Edvard medlem av Nationalsocialistiska tyska arbetarpartiet NSDAP och dess stormavdelning SA, där han så småningom avancerade till SA-Obergruppenführer (motsvaras närmast i dagens svenska armé av generallöjtnants grad). Efter kriget satt han häktad 1945 till 1946 misstänkt för brott mot mänskligheten. I förhör ångrade han ingenting och vidhöll att han tyckte nationalsocialismen var en underbar idé. 1950 dömdes Karl Edvard till 18 månaders fängelse samt 5 000 D-mark i böter såsom medbrottsling av grad III. Det väckte starka protester i Coburg då många av nazisternas offer tyckte att han kom för lätt undan men vid det laget hade han hunnit bli så sjuk i cancer och reumatism att han slapp avtjäna fängelsestraffet av hälsoskäl. Men han blev utblottad ekonomiskt.

Victoria Adelheid 1905.

Coburg

"Hagasessorna"

Sibylla hade också svårigheter med svenska språket, vilket också bidrog till att skapa avstånd till allmänheten. Hon, som tidigare betecknats som öppenhjärtig och livlig, blev alltmer tystlåten och reserverad. Varken hon eller maken prins Gustaf Adolf fick något bra förhållande till press och allmänhet, trots att åtminstone prinsessan försökte överbrygga klyftorna.
I januari 1947 omkom prins Gustaf Adolf i en flygolycka på Kastrup i Köpenhamn, och Sibylla var plötsligt änka med fem barn. Hon inträdde omedelbart som ordförande i "Prins Gustaf Adolfs Minnesfond". Bland hennes övriga uppdrag kan nämnas ordförandeskap i Sällskapet barnavård (1948) samt hedersordförandeskap i Hörselfrämjandet (1935), Sveriges Flickscoutråd (1939), Kvinnliga bilkåren (1939), Stiftelsen Solstickan (1941) och Stiftelsen Drottning Victorias Vilohem på Öland (1951). Hon instiftade 1938 Prinsessan Sibyllas S:t Martin-stiftelse som ger bidrag till behövande enskilda personer i Solna.

Hennes sista offentliga framträdande var vid en operasoaré vid Gustaf VI Adolfs 90-årsdag. Sibylla avled knappt 3 veckor därefter i tarmcancer, och knappt ett år innan hennes son blev Sveriges kung. Tre veckors hovsorg anbefalldes, och den 7 december ägde begravningsgudstjänsten rum i Slottskyrkan, som hade smyckats av hennes fyra döttrar. Officiant var ärkebiskop Olof Sundby och hovpredikant Hans Åkerhielm assistent. Prinsessan Sibylla kremerades efter eget önskemål, och urnan med hennes aska gravsattes sedan på kungliga begravningsplatsen i Hagaparken. I en nekrolog skrev journalisten Barbro Alving ("Bang") att Sibylla haft "en värme i sitt väsen, en vänlig iver i sitt människointresse som var större än de flesta här i landet kanske trodde".

Sibyllas och Gustaf Adolfs grav på Kungliga begravningsplatsen.

Coburg

Veste Coburg

Veste Coburg är en borg av medeltida ursprung som dominerar stadsbilden i Coburg i Bayern i Tyskland vid gränsen mot Thüringen. Borgen räknas till en av Tysklands största borgar och en av de bäst bevarade. Den ligger 167 meter över stadskärnan och har aldrig blivit intagen.

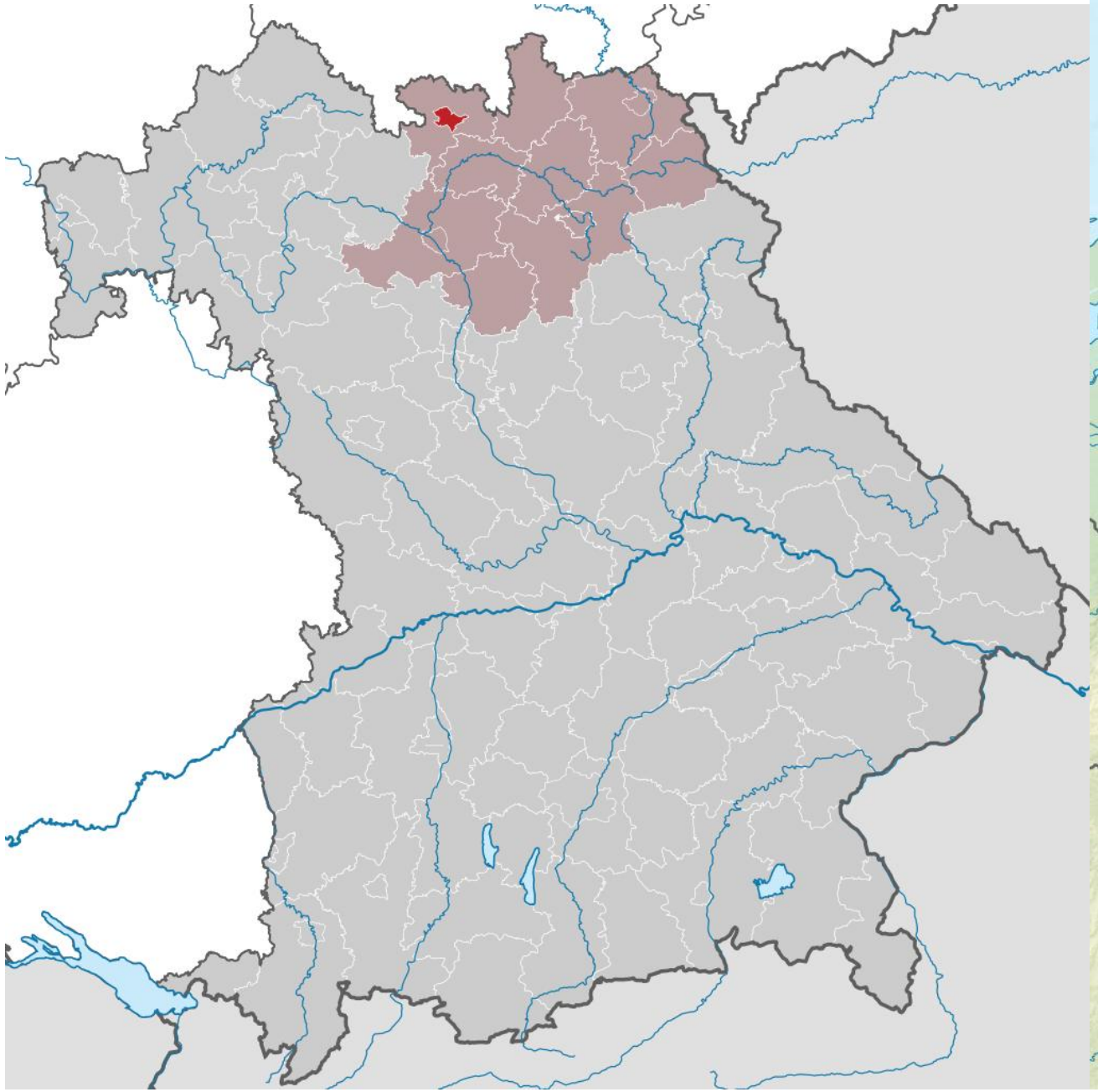

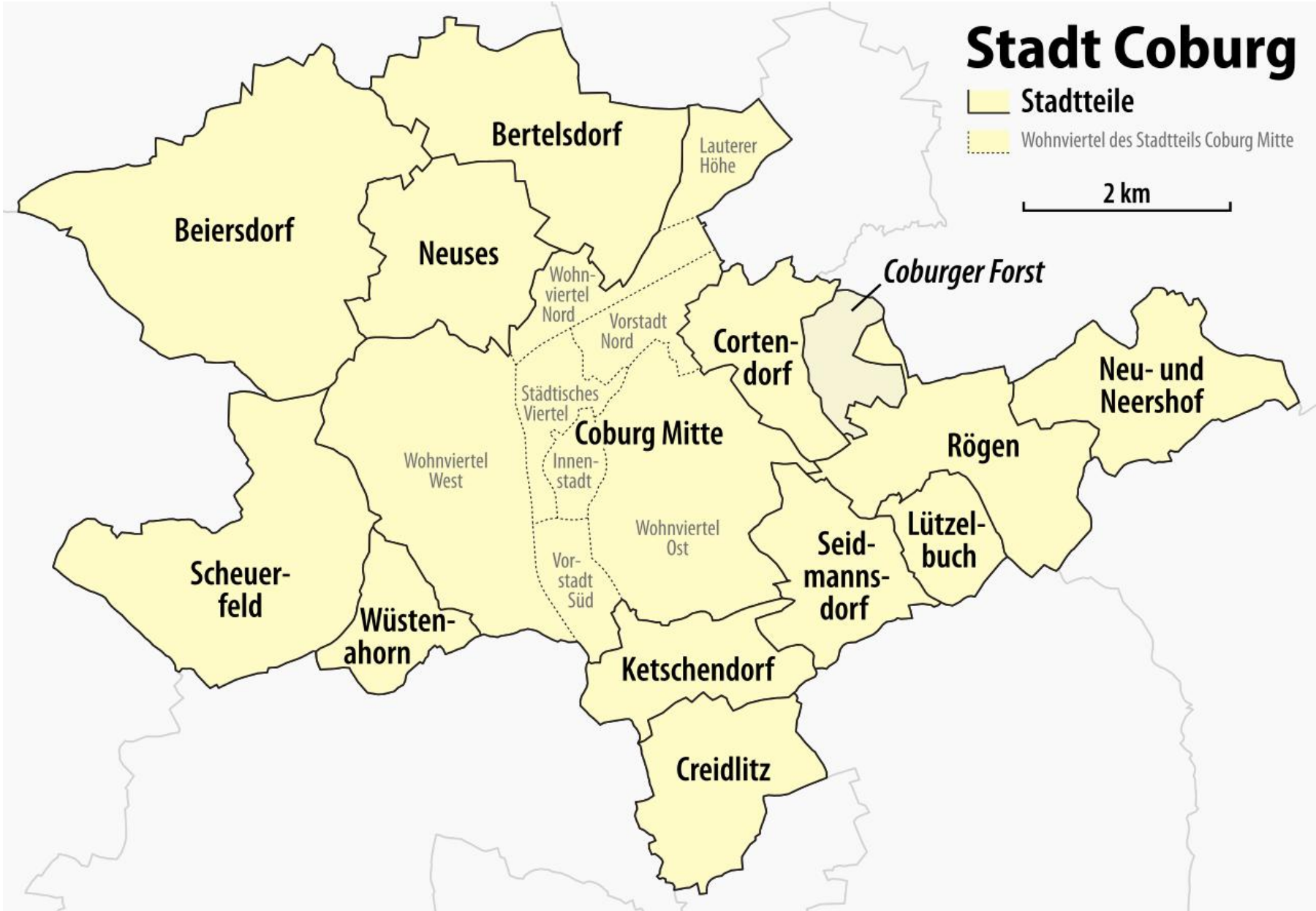
Stadt Coburg
Stadtteile
Wohnviertel des Stadtteils Coburg Mitte
2 km
Bertelsdorf
Lauterer Höhe
Beiersdorf
Neuses
Wohn-viertel Nord
Vorstadt Nord
Coburger Forst
Corten-dorf
Neu- und Neershof
Städtisches Viertel
Coburg Mitte
Rögen
Wohnviertel West
Innen-stadt
Wohnviertel Ost
Lützel-buch
Seid-manns-dorf
Scheuer-feld
Vor-stadt Süd
Wüsten-ahorn
Ketschendorf
Creidlitz

Sachsen-Coburg och Gotha, även kallat Sachsen-Coburg-Gotha var ett ernestinskt hertigdöme i mellersta Tyskland och är ett europeiskt kungligt furstehus med många förgreningar. Belgiens, Sveriges och Storbritanniens kungahus regeras av ättlingar från hertigdömet. Hertigdömet upplöstes 1918 och dess tidigare territorier tillhör numera Thüringen och Bayern.